

Samenwerkingsovereenkomst Vermindering Stikstofdeposities Rijnmond en Omgeving

Samenvatting

Bijlage Onderzoeksvoorstellen

Deze bijlage bevat een samenvatting van de onderzoek- en procesvoorstellen ter uitwerking van deze samenwerkingsovereenkomst. Daarbij wordt conform de Europese systematiek onderscheid gemaakt tussen de industriële sectoren Industrie, Raffinaderijen, Energieproductie, Afvalverwerking en Verkeer en een aantal landbouwsectoren. De prioriteit ligt bij het beperken van de deposities van de (zee)scheepvaart in nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Omdat (gezien de relatieve bijdragen) maatregelen in deze sector echter niet kunnen bewerkstelligen dat de maatgevende KDW's in de betrokken Natura 2000-gebieden worden onderschreden of benaderd, worden ook de mogelijke maatregelen in andere sectoren onderzocht, met name bij de veehouderijen en de land- en tuinbouw. De voorstellen zijn hierna als volgt geclusterd:

- A. Deposities en saldering**
- B. Industriële sector (Industrie, Raffinaderijen, Energieproductie, en Afvalverwerking)**
- C. Agrarische sector (veehouderijen, land- en tuinbouw)**
- D. Verkeersector (binnenvaart, zeevaart en wegverkeer)**
- E. Bedrijfsvoering HbR**

Daarbinnen wordt onderscheid gemaakt tussen emissiebeperkende maatregelen op basis van het technisch en economisch potentieel, of als gevolg van overheidsbeleid, regelgeving of privaat (incentive)beleid, zoals van het Havenbedrijf Rotterdam (HbR). De voorstellen zijn niet limitatief bedoeld en kunnen in onderling overleg worden aangevuld, met name voor wat betreft de modellering van de (zee)scheepvaart en de effectiviteit van maatregelen bij de veehouderijen en land- en tuinbouw. In samenhang daarmee kan het trekkerschap en de inzet van Partijen per onderwerp nader worden bepaald.

Samenvatting Onderzoeksvoorstellen - Samenwerkingsovereenkomst Vermindering Stikstofdeposities Rijnmond en Omgeving

Cluster		Sector	Nr.	Onderwerp	Doel	Vraagstelling	Opmerking
A	Ecologie	-	1	Deposities	Identificeren van efficiënte maatregelen	Welke maatregelen zijn voor welke habitats het meest efficiënt?	
			2	Saldering	Het opzetten van een stikstofbank voor het salderen van deposities tussen maatregelen, economische ontwikkelingen en natuur	Wat zijn de technische en juridische mogelijkheden voor een stikstofbank en hoe kan deze vorm worden gegeven?	
B	Op- en overslag	Containers, overig stukgoed, roll on / roll off en droge bulk	3	Terminal equipment	Vermindering terminalemissies	Kunnen de emissie van terminalinstallaties verder worden verminderd?	
			4	Europees bronbeleid	Bevorderen Europees bronbeleid	Hoe kunnen aanscherpte uniforme emissie-eisen worden bereikt?	Beperkt tevens deposities uit het buitenland
		Natte bulk	5	Restwarmte & duurzame energie	Inzet van restwarmte of duurzame energie voor het op temperatuur houden van opslagtanks	Kan restwarmte of duurzame energie worden gebruikt voor het op temperatuur houden van opslagtanks?	Overlap met 6
	6		Tankemissies	Beter inzicht in de NO _x -emissies bij tankparken en de mogelijkheden deze te verminderen.	Kunnen de NO _x -emissies van tankverwarming verder worden verminderd door hogere rendementen of voor- of nageschakelde techniek?		
	Chemie	-	7	Procesemissies	Verminderen procesemissies	Kunnen de NO _x -emissies van procesverwarming verder worden verminderd door hogere rendementen of voor- of nageschakelde techniek?	
			8	Energie-efficiency	Verdere verhoging van de energie-efficiency	Kan de energie-efficiency worden verbeterd?	Overlap met 7
			9	Europees bronbeleid	Bevorderen Europees bronbeleid	Hoe kunnen aanscherpte uniforme emissie-eisen worden bereikt?	Beperkt tevens deposities uit het buitenland
Raffinaderijen	-	10	Procesemissies	Verminderen verbrandingsemisies	Kunnen de NO _x -emissies van procesverwarming verder worden		

Samenvatting Onderzoeksvoorstellen - Samenwerkingsovereenkomst Vermindering Stikstofdeposities Rijnmond en Omgeving

Cluster	Sector	Nr.	Onderwerp	Doel	Vraagstelling	Opmerking	
					verminderd door hogere rendementen of voor- of nageschakelde techniek?		
		11	Europees bronbeleid	Bevorderen Europees bronbeleid	Hoe kunnen aanscherpte uniforme emissie-eisen worden bereikt?	Beperkt tevens deposities uit het buitenland	
	Energiesector	12	Procesemissies	Verminderen verbrandingsemissies	Kunnen de NO _x -emissies van stroomopwekking verder worden verminderd door hogere rendementen of nageschakelde techniek?		
		13	Europees bronbeleid	Bevorderen Europees bronbeleid	Hoe kunnen aanscherpte uniforme emissie-eisen worden bereikt?	Beperkt tevens deposities uit het buitenland	
	Afvalverwerking	14	Procesemissies	Verminderen verbrandingsemissies	Kunnen de NO _x -emissies van verbrandingsinstallaties verder worden verminderd door voor- of nageschakelde techniek?		
		15	Europees bronbeleid	Bevorderen Europees bronbeleid	Hoe kunnen aanscherpte uniforme emissie-eisen worden bereikt?	Beperkt tevens deposities uit het buitenland	
C	Agrarische sector	16	Warmtelevering Glastuinbouw	Verminderen verbrandingsemissies bij de glastuinbouw .	Kan het gebruik van brandstoffen worden vervangen door restwarmte- en CO ₂ -levering?	Versterken lopende programma's	
		17	Tuindersinstallaties	Verminderen verbrandingsemissies	Kunnen de NO _x -emissies van verbrandingsinstallaties verder worden verminderd door voor- of nageschakelde techniek?		
		18	Veehouderijen	Vermindering NH ₃ -emissies veehouderijen.	Kunnen stalemissies verder worden beperkt?	Versterken PAS-veehouderijconvenant	
D	Zeevaart	-	19	Kentallen zeevaart	Beter inzicht in zeevaartemissies	Kunnen de berekeningsgrondslagen voor zeevaartemissies worden verbeterd?	Beperking onzekerheden

Samenvatting Onderzoeksvoorstellen - Samenwerkingsovereenkomst Vermindering Stikstofdeposities Rijnmond en Omgeving

Cluster	Sector	Nr.	Onderwerp	Doel	Vraagstelling	Opmerking	
		20	LNG als brandstof	Bevorderen gebruik LNG	Hoe kan de infrastructuur voor LNG als brandstof worden verbeterd?	Versterken lopende initiatieven	
		21	Walstroom	Beperken emissies van schepen aan de kade	Hoe kan de inzet van walstroom worden bevorderd?	Actualisatie eerder onderzoek	
		22	NECA in EU	Bevorderen invoering van een Nitrogen Emission Control Area in EU-wateren	Hoe kan de invoering van een NECA in de EU-wateren worden bevorderd?	Beperkt tevens deposities uit het buitenland	
		23	Optimale vaarsnelheid NCP	Inzet 'vessel traffic management' ter beperking van de NO _x -emissies door brandstofefficiency	Hoe kan een uit oogpunt van brandstofverbruik optimale vaarsnelheid worden bereikt zonder negatieve consequentie voor de veiligheid en vlotte afhandeling zeevaart?	Actualisatie eerder onderzoek	
		24	Incentivebeleid	Versnelde vermindering emissies	Hoe kan de ESI worden ingezet voor de beperking van NO _x -emissies?		
	Binnenvaart	-	25	Kentallen binnenvaart	Beter inzicht in binnenvaartemissies	Kunnen de berekeningsgrondslagen voor binnenvaartemissies worden verbeterd?	Beperking onzekerheden
			26	LNG als brandstof	Bevorderen gebruik LNG	Hoe kan de infrastructuur voor LNG als brandstof worden verbeterd?	Versterken lopende initiatieven
			27	Walstroom	Beperken emissies aan de kade	Hoe kan de inzet van walstroom worden bevorderd?	Actualisatie eerder onderzoek
			28	Europees bronbeleid	Bevorderen Europees bronbeleid	Hoe kunnen aanscherpte uniforme emissie-eisen worden bereikt?	Beperkt tevens deposities uit het buitenland
			29	Incentivebeleid	Vermindering verbrandingsemissies	Hoe kunnen de Green Award en subsidieprogramma's worden ingezet voor de beperking van NO _x -emissies?	
30			CCR-2	Versnelde inzet schonere motoren	Hoe kan de inzet van schonere motoren verder worden versneld?	Actualisatie eerder onderzoek	
(Spoor)weg	-	31	Vrachtwagenverkeer	Vermindering emissies vrachtwagenverkeer	Hoe kan de inzet van schoner materieel verder worden bevorderd?	Actualisatie eerder onderzoek	

Samenvatting Onderzoeksvoorstellen - Samenwerkingsovereenkomst Vermindering Stikstofdeposities Rijnmond en Omgeving

Cluster		Sector	Nr.	Onderwerp	Doel	Vraagstelling	Opmerking
E	Havenbedrijf		32	Patrouilleschepen	Vermindering emissies patrouilleschepen (RPA's)	Kunnen de emissies van patrouilleschepen verder worden beperkt?	Actualisatie eerder onderzoek
			33	Baggerwerkzaamheden	Vermindering emissies bij uitvoering van haven- en vaarwegonderhoud voor HbR	Kunnen de emissies van haven- en vaarwegonderhoud verder worden verminderd?	Actualisatie eerder onderzoek